

ДО ПИТАННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТЬ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ» ТА «ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Оксана Коротюк,

*докторант кафедри кримінального права
та кримінології Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

У статті розглянуто поняття «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності» і вирішено питання можливості використання їх як рівнозначних. Визначено особливості широкого розуміння поняття інтелектуальної власності, за якого воно розкривається як складний комплекс суспільних відносин, що виникають на всіх рівнях суспільного життя. За такого підходу інтелектуальні правовідносини виступають лише одним із різновидів відносин інтелектуальної власності, сукупність яких підлягає правовому регулюванню лише частково. Розуміння цього поняття як тотожного з поняттям «право інтелектуальної власності» засноване на нормативному підході. Цей підхід показує, що поняття «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності» вживаються у законодавстві в однакових значеннях і можуть позначати як об'єкти права інтелектуальної власності, так і права на такі об'єкти.

Ключові слова: інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності, відносини інтелектуальної власності, суспільні відносини, правовідносини

Фундаментальні засади правового регулювання інтелектуальної власності наведено у Конституції України (ст. 54) [31]. У літературі правильно зазначено, що саме захист прав інтелектуальної власності «є загальносуспільним інтересом, що гармонізує з приватним інтересом захисту інтелектуальної власності творців, їхніх авторських прав та інших моральних та матеріальних інтересів» [32, 405]. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності ґрунтується на положеннях статті 27 Загальної декларації прав людини [21], відповідно до якої кожна людина має право на захист її моральних і матеріальних інтересів, що є результатом наукових, літератур-

них або художніх праць, автором яких вона є, і, крім того, являє собою одне зі стратегічних завдань на шляху становлення України як інноваційної, високотехнологічної держави.

Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності пов'язана з розумінням поняття «інтелектуальна власність». У науці важливі аспекти змісту й ознак цього поняття були розкриті у роботах О. Ю. Амеліної [1], А. А. Ахметова [3], І. А. Близнеця [5; 6], Г. В. Довгань [15], В. А. Дозорцева [19], Р. Є. Еннана [45], М. Ю. Потоцького [44], Р. Б. Шишки [54] та інших. Незважаючи на це, наразі у науці немає єдиного розуміння змісту поняття «інтелектуальна власність». В

ПОГЛЯД НАУКОВЦЯ

окремих випадках воно розглядається як тотожне з поняттям «право інтелектуальної власності», в інших — як більш широке за змістом поняття. Тому доцільним вбачається визначення сутності понять «право інтелектуальної власності» та «інтелектуальна власність» і вирішення питання можливості їх використання як тотожних.

У літературі поняття «інтелектуальна власність» розглядається у таких значеннях: 1) як складний комплекс суспільних відносин (економічного, правового, соціального, духовного та іншого змісту), тобто у якості більш загального поняття стосовно поняття «право інтелектуальної власності»; 2) як поняття, що є рівнозначним за змістом із поняттям «право інтелектуальної власності».

Розуміння інтелектуальної власності як більш широкого за змістом поняття показує це поняття як суспільні відносини різного змісту, що виникають на всіх рівнях суспільного життя. Виходячи із загального визначення суспільних відносин як об'єктивної та стійкої структури суспільних зв'язків, яка формується (складається і змінюється) відповідно до видів і предметів людської діяльності та проявляється, передусім, як масові інтереси людей, можна дійти висновку, що в основі виникнення, існування і розвитку відносин інтелектуальної власності лежать три соціальні фактори: 1) суспільні відносини виступають як відповідний продукт, результат діяльності людей і, одночасно, є передумовою такої діяльності; 2) суспільні відносини виникають відносно певного предмета — результату людської діяльності (продукти матеріальної чи духовної праці, результати історичної або прижиттєвої діяльності людей); 3) в основі суспільних відносин лежать потреби, інтереси суспільства [38, 14–33]. Ці суспільні відносини (які мають фінансово-економічний, соціальний, морально-етичний характер і відображають поєднання приватного інтересу з суспільним, національно-культурним і державним інтересом) виникають при

появі (створенні) результатів інтелектуальної діяльності [5, 38] або інших об'єктів.

Відносини інтелектуальної власності виявляються у всіх сферах суспільного життя, а саме:

- 1) у **соціальній сфері** відносини інтелектуальної власності можуть існувати на рівні всіх соціальних інститутів (інститут сім'ї та шлюбу, економічний інститут (виробництво), політичні (державні) інститути, духовний інститут (який включає в себе науку, релігію, освіту і культуру), що виявляється у конкретній соціальній взаємодії між суб'єктами відносин як носіїв відповідних соціальних статусів (яка відбувається, зокрема, у формі обміну інформацією) [14, 656–696]. У такому широкому (соціально-філософському) значенні інтелектуальна власність є особливою формою суспільних відносин, що виникають з приводу володіння, користування, розпорядження об'єктом, який містить унікальну інформаційну структуру [49];
- 2) в **економічній сфері** відносини інтелектуальної власності набувають матеріально-економічного змісту і проявляються, переважно, у конкретних процесах людської діяльності (праці) щодо створення і подальшого використання відповідних об'єктів як товару. Такі відносини утворюються між членами суспільства з приводу присвоєння-відчуження немайнових результатів інтелектуальної праці [1, 9]. Економічний зміст розглядуваного поняття ґрунтується на взаємовідношенні таких категорій як «затрати» і «вигоди» [3, 18], а розроблення його в економічній науці спрямоване, переважно, на збалансування економічних відносин з точки зору справедливого та узгодженого поєднання втрат (пов'язаних з уведенням відповідного об'єкта в обіг та його використанням) з перевагами

(які отримуються після введення об'єкта в обіг і у процесі його використання). З огляду на це, у літературі наголошується на тому, що саме економія витрат є основною функцією інституту інтелектуальної власності [3, 55];

- 3) у **політичній (державній) сфері** відносини інтелектуальної власності відображають поєднання суспільного (приватного) і державного (публічного) інтересу. Їх виникнення пов'язується зі створенням результату інтелектуальної, творчої діяльності або іншого об'єкта, який має об'єктивну (матеріальну) форму і у якому втілюється нове знання. Водночас, цінність результату інтелектуальної діяльності індивіда (людини) для суспільства (людства) визначається не виходячи з його призначення і достоїнства, а в силу вже самого факту створення чогонебудь оригінального, такого, що відрізняється від знання, яке існувало раніше, тобто потенційно корисного. У момент створення це знання може не вважатися необхідним для існування людства (суспільства), однак у перспективі може стати об'єктом культурного, технічного, освітнього чи іншого процесу, послужити підставою для отримання нового знання [9, 23]. Тобто відносини інтелектуальної власності завжди виникають у зв'язку зі створенням конкретних суспільних благ (цінностей), які характеризуються суспільною корисністю як для суспільства, так і для держави, а, отже, об'єднують у собі приватний і публічний інтерес;
- 4) у **духовній сфері** відносини інтелектуальної власності стосуються матеріальної та нематеріальної культури, сфери мистецтва, науки, освіти і релігії [14, 760–763]. Водночас, більшість продуктів духовної, творчої діяльності отримують суспільне визнання, а згодом стають об'єктивними, суспільними благами

і навіть набувають певної економічної, матеріальної цінності [45, 20].

Структура інтелектуальної власності як суспільних відносин визначається за різними підставами, а саме:

- 1) інтелектуальна власність як суспільні відносини існує у формі сукупності відносин, що охоплюють різні рівні життєдіяльності людини і сфери суспільного життя, а саме: соціальні, економічні, правові, політичні, духовні відносини. У цьому значенні комплекс відносин інтелектуальної власності включає в себе дві великі групи (класи) відносин: матеріальні (до яких входять технологічні та економічні) відносини; ідеологічні (які включають політичні, правові, моральні, естетичні, релігійні) відносини [38, 42–43];
- 2) структура інтелектуальної власності відповідає загальноновизнаній структурі суспільних відносин, у межах якої виділяються такі компоненти як суб'єкти, предмет (об'єкт) і соціальні зв'язки. У такому розумінні характеристика поняття інтелектуальної власності має відображати таке: види і зміст діяльності, що призводить до створення об'єкта інтелектуальної власності; характеристику суб'єктів суспільних відносин; зміст підсумку (результату) людської діяльності (предмета (об'єкта) суспільних відносин) як такого, що включає ознаку новизни, оригінальності та є невідомим раніше об'єктом [6, 73]; потреби та інтереси, для задоволення яких здійснюється відповідна взаємодія між суб'єктами; характер соціальних (структурно-функціональних) зв'язків між суб'єктами і характеристику цих зв'язків у вузькому значенні (на рівні міжособистісних відносин) або у широкому значенні (на рівні комплексної взаємодії між соціальними групами, спільностями, товариствами тощо) [38, 32–33];

3) інтелектуальна власність як сукупність інститутів становить собою соціальні механізми взаємодії створювачів і споживачів благ (продуктів інтелектуального і матеріального вжитку), що функціонують у різних сферах життєдіяльності людини. У такому розумінні це поняття відображається з точки зору традиційних концепцій авторського і патентного права (у рамках ринку); як внутрішньоорганізаційні відносини авторів і роботодавців; у межах державно-адміністративного та науково-професійного інститутів (поза межами ринку) [2, 25–26].

Зазначений підхід до розуміння інтелектуальної власності показує її як комплексне багатогалузеве і абстрактне явище, що стосується різних сфер суспільного життя і є об'єктом регулювання різних видів соціальних норм: моральних, правових, корпоративних, релігійних, звичаїв, традицій [7, 141–142] тощо. Таке розуміння поняття «інтелектуальна власність» має засновуватися на результатах його комплексного вивчення і не може бути прирівняним виключно до правових значень, оскільки є категорією не тільки юридичного, а й економічного, духовного, культурного та іншого вимірів. Із урахуванням цього, інтелектуальні правовідносини виступають лише одним із різновидів відносин інтелектуальної власності, сукупність яких потребує правового регулювання лише частково.

Ураховуючи вищенаведене, різниця значень понять «інтелектуальна власність» (у розумінні цього поняття як суспільних відносин) і «право інтелектуальної власності» відображається у змісті структурних елементів відносин, які позначають ці поняття, а саме:

1. **Суб'єкти права інтелектуальної власності** визначаються на підставі відповідності певним правовим вимогам щодо правособ'єктності, а також набуття суб'єктивних юридичних прав і обов'язків, що

надаються їм правовими нормами (шляхом використання своєї правосуб'єктності) [48, 355]; **суб'єкти інтелектуальної власності** стають учасниками суспільних відносин різних рівнів, у тому числі тих, що перебувають поза межами правового регулювання. Такі взаємодії можуть бути пов'язані з реалізацією творчих здібностей людини, її духовною діяльністю тощо.

2. В основі розуміння поняття «**об'єкт права інтелектуальної власності**» закладено зміст права інтелектуальної власності як сукупності особистих немайнових і майнових прав. Визначальним аспектом правової охорони виступають саме права на створений об'єкт права інтелектуальної власності. Ураховуючи це, для правового врегулювання важливим виявляється як сам факт створення певного об'єкта (як результату людської діяльності), так і факт виникнення немайнових і майнових прав на створений об'єкт (як такий, що відповідає критеріям охороноздатності та визначеним законом вимогам). Водночас, **об'єкт інтелектуальної власності** становить цінність (у широкому соціально-філософському розумінні), яка задовольняє соціальні, культурні, духовні та інші потреби й інтереси людей. У такому значенні об'єкт за своєю природою є благом для людини, спрямованим на утвердження її в бутті, реалізації її творчих можливостей [47, 332].

3. **Соціальні зв'язки між суб'єктами інтелектуально-правових відносин** виявляються через кореспондуючі один одному права і обов'язки правомочної та правозобов'язаної сторони [48, 348–349]; у відносинах інтелектуальної власності соціальні зв'язки проявляються як взаємодія між людьми у різних сферах суспільного життя, заснована на відповідних соціальних статусах і ролях [14, 696] (у межах яких

індивіди здійснюють творчу діяльність, реалізують свої духовні та культурні потреби тощо).

Розуміння поняття «інтелектуальна власність» як рівнозначного з поняттям «право інтелектуальної власності» засноване на нормативному підході. Цей підхід виявляється у такому.

По-перше, на рівні національного законодавства: а) поняття «об'єкт права інтелектуальної власності» позначається формулюваннями «об'єкт інтелектуальної власності» (наприклад, ст. 156 Господарського кодексу України [12], ст. 91 Кодексу законів про працю України [27], ст. 1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [24] тощо), «об'єкт права інтелектуальної власності» (наприклад, ст. 199, ст. 420 Цивільного кодексу України [53], ст. 4 Митного кодексу України [34] тощо), а також «об'єкт прав інтелектуальної власності» (наприклад, ст. 155 Господарського кодексу України, ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [23] тощо); б) поняття «правова охорона інтелектуальної власності», «сфера правової охорони інтелектуальної власності» вживаються для позначення правової охорони прав на об'єкти права інтелектуальної власності (ст. 1, ст. 4 Закону України «Про авторське право та суміжні права» [22], ст. 2 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» [25] тощо); в) поняття «право на об'єкти інтелектуальної власності» (наприклад, ст. 1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» тощо) та «право на об'єкти права інтелектуальної власності» (ст. 418 ЦК України, ст. 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення [28] тощо) вживаються як рівнозначні за змістом.

Положення Основного закону України вказують на охорону створених об'єктів права інтелектуальної власності, прав на такі об'єкти, а також надають гарантії вільного здійснення творчого, інтелектуального процесу. Зокрема, у Кон-

ституції України вказано про «захист інтелектуальної власності, авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності», а також гарантується право на «результати інтелектуальної, творчої діяльності» (ст. 41, ст. 54). З цього вбачається, що законодавцем виділяється: захист інтелектуальної власності взагалі (як створених об'єктів права інтелектуальної власності) і захист прав та інтересів, які пов'язані зі здійсненням певної діяльності, що по суті зводиться до правової охорони відповідних об'єктів та прав на створені об'єкти, а також забезпечення правових гарантій вільного здійснення творчого, інтелектуального процесу. При цьому, нормативне визначення права інтелектуальної власності міститься у ст. 418 Цивільного кодексу України, згідно з якою це поняття розглядається як право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим кодексом та іншим законом.

Поняття «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності» використовуються як рівнозначні також і на рівні підзаконних нормативно-правових актів. Наприклад, в Указі Президента України від 27 квітня 2001 року № 285/2001 «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» [52] йдеться про «захист інтелектуальної власності», «створення об'єктів інтелектуальної власності», «права на об'єкти інтелектуальної власності»; у наказі Міністерства освіти і науки України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України, Міністерства культури і туризму України від 24 листопада 2009 року № 1055/491/753/1120/656/52 «Про затвердження Програми скоординованих дій правоохоронних та контролюючих органів по боротьбі з незаконним виробництвом, розповсюдженням і реалізаці-

ПОГЛЯД НАУКОВЦЯ

єю аудіо- і відеопродукції, компакт-дисків, інших об'єктів права інтелектуальної власності та для забезпечення захисту прав УСФА» [37] вказано про «захист прав інтелектуальної власності», «об'єкти права інтелектуальної власності», однак, застосовується також поняття «сфера інтелектуальної власності».

Із цього вбачається, що поняття «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності» вживаються у законодавстві в однакових значеннях і можуть позначати як об'єкти права інтелектуальної власності, так і права на такі об'єкти.

По-друге, стандартом міжнародного права є розуміння інтелектуальної власності як сукупності прав (майнового та немайнового характеру) [46], проте, в окремих випадках, це поняття застосовується для позначення об'єктів права інтелектуальної власності. Зокрема, на рівні міжнародного законодавства поняття «інтелектуальна власність» визначено у ст. 2 Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року [29], згідно з якою інтелектуальна власність включає права, що відносяться до: літературних, художніх і наукових творів, виконавської діяльності артистів, звукозапису, радіо- та телевізійних передач, винаходів у всіх сферах людської діяльності, наукових відкриттів, промислових зразків, товарних знаків, знаків обслуговування, фірмових найменувань і комерційних зазначень, захисту проти недобросовісної конкуренції, а також усі інші права, які належать до інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній і художній сферах. Варто зазначити, що вказана дефініція фактично лише перераховує відповідні об'єкти, однак не дає визначення змісту інтелектуальної власності та права інтелектуальної власності [5, 14], тому її не можна назвати вдалою. Водночас, це формулювання вказує на основні аспекти правової охорони інтелектуальної власності, до яких нале-

жать об'єкти права інтелектуальної власності, а також права на них.

Слід зазначити, що міжнародне законодавство позначає об'єктом правової охорони: 1) конкретні об'єкти права інтелектуальної власності (патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування, фірмові найменування та вказівки про походження чи найменування місця походження, а також припинення недобросовісної конкуренції тощо) (ст. 1 Паризької Конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року [40], ст. 1 Договору про патентну кооперацію від 19 червня 1970 року [18], ст. 2 Договору про закони щодо товарних знаків від 27 жовтня 1994 року [17], ст. 1, ст. 5 Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1891 року [33], Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків (Гаазький акт) від 28 листопада 1960 року [11], Женевський акт від 2 липня 1999 року [20], Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури від 28 квітня 1977 року [8]); 2) права на об'єкти права інтелектуальної власності (ст. 1 Бернської Конвенції про охорону літературних і художніх творів [4], ст. 1 Всесвітньої Конвенції про авторське право 1952 року [10], преамбула та ст. 7 Міжнародної конвенції про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) від 26 жовтня 1961 року [36], ст. 2 Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року [29], преамбула та глава II Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми від 20 грудня 1996 року [16], Міжнародна Конвенція з охорони нових сортів рослин від 2 грудня 1961 р., переглянута в м. Женева 10 листопада 1972 р., 23 жовтня 1978 р. та 19 березня 1991 р. [35]); 3) інтереси (Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного

відтворення їх фонограм від 29 жовтня 1971 року [30]). При цьому, в Угоді про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності [51] йдеться про захист прав інтелектуальної власності (у преамбулі), водночас застосовується термін «інтелектуальна власність» (ст. 1), а такі поняття як «авторське право і суміжні права», «торгові знаки», «географічні зазначення», «промислові зразки», «топология інтегральних мікросхем», «нерозкрита інформація» визначаються у ст. 1 як категорії інтелектуальної власності. Зміст цих категорій пов'язується з правами на відповідні об'єкти (розділи 1–7 частини II угоди).

Отже, на рівні міжнародного законодавства поняття «інтелектуальна власність» застосовується для позначення як об'єктів права інтелектуальної власності, так і прав на такі об'єкти, а поняття «право інтелектуальної власності» використовується у суб'єктивному значенні.

По-третє, значення вищезгаданих понять на рівні судової практики у кримінальних справах не визначається. Передусім, це пов'язано з латентним характером злочинів у сфері інтелектуальної власності [13]. Однак, можливість застосування понять «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності» як рівнозначних підтверджується практикою господарських судів, у межах якої: 1) використовуються формулювання «права інтелектуальної власності», «об'єкти права інтелектуальної власності», вказується про «захист права», «ознаки об'єктів права інтелектуальної власності» тощо, однак, застосовується й вираз «інтелектуальна власність» для позначення сфери діяльності, пов'язаної із захистом прав на об'єкти права інтелектуальної власності [43]; 2) в однаковому розумінні вживаються формулювання «об'єкти інтелектуальної власності», «об'єкти права інтелектуальної власності» [41], «сфера інтелектуальної власності», «сфера права інтелектуальної власності» [42] тощо. Варто також звернути увагу на те, що у

межах розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері інтелектуальної власності судом зазначається як про правову охорону прав власника об'єкта права інтелектуальної власності [50], так і конкретного об'єкта [39] (останнє, переважно, засновано на підході, закріпленому у міжнародних нормативних документах).

Слід зазначити, що у юридичній літературі наголошується на неоднозначному розумінні терміна «інтелектуальна власність» і різному сприйнятті його значення серед науковців. Йдеться про те, що застосування цього поняття «завичай, або ототожнюється з нематеріальними благами (творами, ідеями, інформаційним потенціалом тощо), або взагалі ставиться під сумнів як неправомірне і таке, що вводить в оману». З цих підстав зазначається про те, що є серйозне протиріччя між необхідністю «об'єктивного вираження» предмета, стосовно якого надається правова охорона, і розумінням інтелектуальної власності тільки як нематеріального блага [6, 104]. Окрім того, вказується про недоречність використання у межах цього поняття формулювання «власність» як такого, що належить до економічних категорій. Водночас, різниця у тлумаченні й формулюванні цього поняття у національному законодавстві різних країн пояснюється тим, що термін «інтелектуальна власність» має французьке походження, однак відображає все ж англійську систему права, де будь-яке майнове право розглядається як право власності, тому термінологічно «майнові права» і «права власності» не розрізняються (property rights). Нематеріальні об'єкти, що є результатом інтелектуальної діяльності, безумовно, являють собою цінність, «майнове право», однак не «право власності». Континентальні системи права розрізняють ці категорії (французькою мовою «*les biens*» і «*la propriété*»), німецькою мовою «*Das Vermögen*» і «*Das Eigentum*», відповідно). Уявляється, якщо робити точний переклад з англійської, що враховує як смислову, так і

ПОГЛЯД НАУКОВЦЯ

філологічну сторону справи, то цю категорію потрібно було б іменувати не інтелектуальною «власністю», а інтелектуальним «майном» [5, 44; 19, 68–88].

Тобто особливість різного розуміння і застосування поняття «інтелектуальна власність» пояснюється у літературі його іноземним походженням і протиріччям, закладеним у природі галузі міжнародного приватного права, що виявляється у тому, що: 1) міжнародне приватне право (на відміну від міжнародного публічного) не є всезагальним, «наддержавним», тобто у кожній країні є своя система джерел міжнародного приватного права, що дає змогу говорити про міжнародне приватне право кожної країни так само, як і про інші галузі внутрішньодержавного права (конституційну, кримінальну, цивільну та ін.); 2) важливе джерело в системі джерел міжнародного приватного права будь-якої країни —

міжнародний договір, має міжнародний, а не внутрішньодержавний характер. Таким чином, прослідковується тенденція, за якої наявні терміни національного законодавства різних країн (які є різними через мовні, історичні та інші причини) були взяті за основу при позначенні відповідних понять міжнародних договорів. У зв'язку з цим, підкреслюється необхідність визнавати вже існуючу термінологію, що увійшла в широкий вжиток світового товариства, і трансформувати її у внутрішнє законодавство (що і було зроблено з терміном «інтелектуальна власність») [26, 30].

Ураховуючи вищенаведене, поняття «інтелектуальна власність» і «право інтелектуальної власності» є однорідними, тотожними і можуть застосовуватись як рівнозначні. ●

Список використаних джерел / List of references

1. Амелина О. Ю. *Интеллектуальная собственность в условиях формирования хозяйственной системы нового типа : автореф. дис. ... канд. экон. наук : 08.00.01. / Российская экономическая академия им. Г. В. Плеханова. Москва, 2009. 25 с.*
2. Антонюк А. С. *Экономическое содержание отношений интеллектуальной собственности на объекты изобретения : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.01. / Тамбовский государственный университет имени Г. Р. Державина. Тамбов, 2003. 157 с.*
3. Ахметов А. А. *Роль института интеллектуальной собственности в становлении «новой» экономики : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.01. / Федеральное государственное образовательное бюджетное учреждение высшего профессионального образования «Финансовый университет при Правительстве Российской Федерации». Москва, 2013. 194 с.*
4. Бернська Конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.04.1971 р. *Офіційний вісник України. 2007. № 75 (15.10.2007). Ст. 2809.*
5. Близнац І. А. *Конституционно-правовая и международно-правовая защита интеллектуальной собственности : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. – международное право / Российский университет дружбы народов. Москва, 1997. 149 с.*
6. Близнац І. А. *Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации: теоретико-правовое исследование : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.01. Москва, 2003. 381 с.*
7. Бошно С. В. *Теория права и государства : учебник. Москва: Эксмо, 2011. 464 с.*
8. *Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури від 28.04.1977 р.*
9. Верхолетов М. А. *Интеллектуальная собственность как теоретико-правовая категория : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Москва, 2005. 174 с.*
10. *Всесвітня Конвенція про авторське право від 06.09.1952 р. Офіційний вісник України. 2006. № 46 (27.11.2006). Ст. 3104.*

11. Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків (Гаазький акт) від 28.11.1960 р.
12. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Офіційний вісник України. 2003. № 11 (28.03.2003). Ст. 462.
13. Гула Л. Ф. Заходи виявлення злочинів у сфері інтелектуальної власності, пов'язаних з розповсюдженням контрафактної аудіовізуальної продукції та комп'ютерного програмного забезпечення. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2422/vnulpurn201582469.pdf>.
14. Добреньков В. И., Кравченко А. И. Фундаментальная социология : в 15 т. : Общество : статика и динамика. Москва : ИНФРА-М, 2004. Т. 4. 1120 с.
15. Довгань Г. В. Становлення та розвиток законодавства України про інтелектуальну власність (історико-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2008. 222 с.
16. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми від 20.12.1996 р.. Юридичний вісник України. 2008, 03. № 13.
17. Договір про закони щодо товарних знаків від 27.10.1994 р. Юридичний вісник України. 1999, 02. № 5.
18. Договір про патентну кооперацію від 19 червня 1970 року.
19. Дозорцев В. А. Проблемы интеллектуальной собственности. От разобщенности к системе исключительных прав. Законодательство в научно-технической сфере в РФ и в странах организации экономического содействия и развития (ОЭСР). Париж, 1996. С. 68–88.
20. Женевський акт від 02.07.1999 р.
21. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. Офіційний вісник України. 2008. № 93 (15.12.2008). Ст. 3103.
22. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13 (29.03.94). Ст. 64.
23. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 року № 959-XII. Голос України. 1991, 06, 12.06.91. № 112.
24. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-XII. Голос України. 1994, 02, 03.02.94. № 21.
25. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7 (15.02.94). Ст. 34.
26. Ковалев М. Б. Международная правовая охрана интеллектуальной собственности : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования «Саратовская государственная академия права». Саратов, 2004. 146 с.
27. Кодекс Законів про Працю України від 10.12.1971 р. Відомості Верховної Ради УРСР. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375.
28. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
29. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14.07.1967 р.
30. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм від 29.10.1971 р. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2003, 00. № 3.
31. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30 (23.07.96). Ст. 141.
32. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В. Я. Тацій (голова редкол.), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012. 1128 с.
33. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.1891 р. Юридичний вісник України. 2002, 10. № 43.

ПОГЛЯД НАУКОВЦЯ

34. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Голос України*. 2012. 04. 21.04.2012. № 73–74.
35. Міжнародна Конвенція з охорони нових сортів рослин від 02 грудня 1961 р., переглянута в м. Женева 10 листопада 1972 р., 23 жовтня 1978 р. та 19 березня 1991 р.
36. Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) від 26.10.1961 р. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2003, 00. № 3.
37. Про затвердження Програми скоординованих дій правоохоронних та контролюючих органів по боротьбі з незаконним виробництвом, розповсюдженням і реалізацією аудіо- і відеопродукції, компакт-дисків, інших об'єктів права інтелектуальної власності та для забезпечення захисту прав УЄФА: наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України, Міністерства культури і туризму України від 24.11.2009 р. № 1055/491/753/1120/656/52.
38. *Общественные отношения. Вопросы общей теории* / под ред. П. А. Рачкова. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1981. 199 с.
39. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України): оглядовий лист Вищого господарського суду України від 06.05.2005 р. №01-8/784. *Юридичний вісник України*. 2008, 06. № 25.
40. Паризька Конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. *Юридичний вісник України*. 2002, 10. № 43.
41. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 5. *Вісник Верховного Суду України*. 2010, 00. № 6.
42. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності : Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 р. № 12. *Господарське судочинство. Судова практика у господарських справах*. 2013, 00. № 1.
43. Про деякі питання практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності : Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 р. № 5 *Юридичний вісник України*. 2012, 05. № 20.
44. Потоцький М. Ю. *Правове регулювання інтелектуальної власності в Україні: загальнотеоретичне дослідження* : дис. ... кан. юрид. наук: 12.00.01. / Інститут права імені князя Володимира Великого Міжрегіональної академії управління персоналом. Київ, 2009. 211 с.
45. *Право інтелектуальної власності: навчальний посібник* / Еннан Р. Є., Кулінич О. О., Мазуренко С. В., Романадзе Л. Д. Київ : Алерта, 2016. 492 с.
46. *Право интеллектуальной собственности. Лекционный материал* / Юдин М. С. / Негосударственное образовательное учреждение высшего профессионального образования «ИНСТИТУТ ГОСУДАРСТВЕННОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ» Москва, 2013. 56 с. URL: <https://iga.ru/sites/default/files/books/pravo-intellektualnoy-sobstvennosti.pdf>.
47. Приченій Є. М. *Філософія* : підручник – 3-тє вид., стер. / Приченій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Київ : Академвидав, 2009. 592 с.
48. Скакун О. Ф. *Теорія держави і права: підручник* / пер. з рос. Харків : Консум, 2001. 656 с.
49. Стовпнець О. *Інститут інтелектуальної власності в епоху інформації й постмодерну: соціально-філософський ракурс* . Схід. 2016. № 3. С. 93–100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2016_3_18.
50. Судова практика розгляду справ про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб. *Верхов-*

ний Суд України; Узагальнення судової практики від 21.12.2009 р. Вісник Верховного суду України. 2010 р. № 3 URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/n0003700-09/>.

51. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15.04.1994 р. Українська інвестиційна газета. 2006, 07. № 29.

52. Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні : Указ Президента України від 27.04.2001 р. № 285/2001. Урядовий кур'єр. 2001, 05, 05.05.2001. № 79.

53. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Офіційний вісник України. 2003. № 11 (28.03.2003). Ст. 461.

54. Шишка Р. Б. Охорона прав суб'єктів інтелектуальної власності у цивільному праві України : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.03. / Національний університет внутрішніх справ. Харків, 2004. 469 с.

1. Amelyna O. Yu. *Yntellektualnaia sobstvennost v usloviakh formirovaniia khoziaistvennoi systemy novoho tipa : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.01. / Rossyiskaia ekonomicheskaiia akademiia im. H. V. Plekhanova. Moskva, 2009. 25 s.*
2. Antoniuk A. S. *Ekonomicheskoe sodержanye otnosheni yntellektualnoi sobstvennosti na ob'ekty yzobreteniya : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.01. / Tambovskiy gosudarstvennyi unyversitet imeny H. R. Derzhavyna. Tambov, 2003. 157 s.*
3. Akhmetov A. A. *Rol ynstytuta yntellektualnoi sobstvennosti v stanovleny «novoi» ekonomyky : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.01. / Federalnoe gosudarstvennoe obrazovatelnoe biudzhethnoe uchrezhdenye vyssheho professionalnogo obrazovaniia «Fynansovyi unyversitet pry Pravytelstve Rossyiskoi Federatsyy». Moskva, 2013. 194 s.*
4. *Bernska Konventsiiia pro okhoronu literaturnykh i khudozhnykh tvoriv vid 24.04.1971 r. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy. 2007. № 75 (15.10.2007). St. 2809.*
5. Blyznets Y. A. *Konstytutsyonno-pravovaia y mezhdunarodno-pravovaia zashchyta yntellektualnoi sobstvennosti : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.10. – mezhdunarodnoe pravo / Rossyiskiy unyversitet druzhby narodov. Moskva, 1997. 149 s.*
6. Blyznets Y. A. *Pravo yntellektualnoi sobstvennosti v Rossyiskoi Federatsyy: teoretyko-pravovoe yssledovanye : dys. ... dokt. yuryd. nauk : 12.00.01. Moskva, 2003. 381 s.*
7. Boshno S. V. *Teoriia prava y gosudarstva : uchebnyk. Moskva: Eksmo, 2011. 464 s.*
8. *Budapeshtskiy dohovir pro mizhnarodne vyznannia deponuvannia mikroorganizmiv z metoiu patentnoi protsedury vid 28.04.1977 r.*
9. Verkholetov M. A. *Yntellektualnaia sobstvennost kak teoretyko-pravovaia katehoriia : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.01. Moskva, 2005. 174 s.*
10. *Vsesvitnia Konventsiiia pro avtorske pravo vid 06.09.1952 r. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy. 2006. № 46 (27.11.2006). St. 3104.*
11. *Haazka uhoda pro mizhnarodnu reistratsiiu promyslovykh vrazkiv (Haazkyi akt) vid 28.11.1960 r.*
12. *Hospodarskyi kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 436-IV. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy. 2003. № 11 (28.03.2003). St. 462.*
13. Hula L. F. *Zakhody vyivlenniia zlochyniv u sferi yntellektualnoi vlasnosti, poviazanykh z rozpovsiudzhenniam kontrafaktoi audiovizualnoi produktsii ta kompiuternoho prohramnogo zabezpechennia. URL: http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2422/vnulpurn201582469.pdf.*
14. Dobrenkov V. Y., Kravchenko A. Y. *Fundamentalnaia sotsyolohiia : v 15 t. : Obshchestvo : statyka y dynamyka. Moskva : YNFRA-M, 2004. T. 4. 1120 s.*
15. Dovhan H. V. *Stanovlenniia ta rozvytok zakonodavstva Ukrainy pro yntellektualnu vlasnist (istoryko-pravovyi aspekt): dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.01 / Lvivskiy natsionalnyi unyversitet imeni Ivana Franka. Lviv, 2008. 222 s.*
16. *Dohovir Vsesvitnoi orhanizatsii yntellektualnoi vlasnosti pro vykonanniia i fonohramy vid 20.12.1996 r.. Yurydychnyi visnyk Ukrainy. 2008, 03. № 13.*

17. Dohovir pro zakony shchodo tovarnykh znakov vid 27.10.1994 r. Yurydychnyi visnyk Ukrainy. 1999, 02. № 5.
18. Dohovir pro patentnu kooperatsiiu vid 19 chervnia 1970 roku.
19. Dozortsev V. A. *Problemy yntellektualnoi sobstvennosti. Ot razobshchennosti k systeme yskliuchitelnykh prav. Zakonodatelstvo v nauchno-tekhnycheskoi sfere v RF y v stranakh orhanyzatsyy ekonomycheskoho sodeistviya y razvytyia (OƏSR). Paryzh, 1996. S. 68–88.*
20. Zhenevskiy akt vid 02.07.1999 r.
21. Zahalna deklaratsiia prav liudyny vid 10 hrudnia 1948 roku. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy. 2008. № 93 (15.12.2008). St. 3103.
22. Pro avtorske pravo ta sumizhni prava : Zakon Ukrainy vid 23.12.1993 r. № 3792-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1994. № 13 (29.03.94). St. 64.
23. Pro zovnishnoekonomichnu diialnist : Zakon Ukrainy vid 16.04.1991 roku № 959-XII. Holos Ukrainy. 1991, 06, 12.06.91. № 112.
24. Pro okhoronu prav na vynakhody i korysni modeli : Zakon Ukrainy vid 15.12.1993 r. № 3687-XII. Holos Ukrainy. 1994, 02, 03.02.94. № 21.
25. Pro okhoronu prav na promyslovi zrazky : Zakon Ukrainy vid 15.12.1993 r. № 3688-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1994. № 7 (15.02.94). St. 34.
26. Kovalev M. B. *Mezhdunarodnaia pravovaia okhrana yntellektualnoi sobstvennosti : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.03 / Hosudarstvennoe obrazovatelnoe uchrezhdeniye vyssheho professyonalnogo obrazovaniya «Saratovskaia hosudarstvennaia akademyia prava». Saratov, 2004. 146 s.*
27. Kodeks Zakoniv pro Pratsiu Ukrainy vid 10.12.1971 r. Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR. 1971. Dodatok do № 50. St. 375.
28. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia vid 07.12.1984 r. № 8073-X. Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR. 1984. Dodatok do № 51. St. 1122.
29. Konventsiia pro zasnuvannia Vsesvitnoi orhanizatsii intelektualnoi vlasnosti vid 14.07.1967 r.
30. Konventsiia pro okhoronu interesiv vyrobnykiv fonohram vid nezakonnoho vidtvorennia yikh fonohram vid 29.10.1971 r. Biuleten zakonodavstva i yurydychnoi praktyky Ukrainy. 2003, 00. № 3.
31. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1996. № 30 (23.07.96). St. 141.
32. Konstytutsiia Ukrainy. Naukovo-praktychnyi komentar / redkol.: V. Ia. Tatsii (holova redkol.), O. V. Petryshyn (vidp. sekretar), Yu. H. Barabash ta in.; Nats. akad. prav. nauk Ukrainy. 2-he vyd., pererobl. i dopov. Kharkiv: Pravo, 2012. 1128 s.
33. Madrydska uhoda pro mizhnarodnu reiestratsiiu znakov vid 14.04.1891 r. Yurydychnyi visnyk Ukrainy. 2002, 10. № 43.
34. Mytniy kodeks Ukrainy vid 13.03.2012 r. № 4495-VI. Holos Ukrainy. 2012. 04. 21.04.2012. № 73–74.
35. Mizhnarodna Konventsiia z okhorony novykh sortiv roslyn vid 02 hrudnia 1961 r., perehliana v m. Zheneva 10 lystopada 1972 r., 23 zhovtnia 1978 r. ta 19 bereznia 1991 r.
36. Mizhnarodna konventsiia pro okhoronu prav vykonavtsiv, vyrobnykiv fonohram i orhanizatsii movlennia (Rymska konventsiia) vid 26.10.1961 r. Biuleten zakonodavstva i yurydychnoi praktyky Ukrainy. 2003, 00. № 3.
37. Pro zatverdzhennia Prohramy skoordynovanykh dii pravookhoronnykh ta kontroliuichykh orhaniv po borotbi z nezakonnym vyrobnytstvom, rozpovsiudzheniam i realizatsiieiu audio- i videoproduktsii, kompakt-dyskiv, inshykh obiektiv prava intelektualnoi vlasnosti ta dlia zabezpechennia zakhystu prav UIeFA : nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy, Ministerstva unutrishnikh sprav Ukrainy, Sluzhby bezpeky Ukrainy, Derzhavnoi mytnoi sluzhby Ukrainy, Derzhavnoi podatkovoi administratsii Ukrainy, Ministerstva kultury i turyzmu Ukrainy vid 24.11.2009 r. № 1055/491/753/1120/656/52.
38. *Obshchestvennye otnosheniya. Voprosy obshchei teoryi / pod red. P. A. Rachkova. Moskva : Yzd-vo Mosk. un-ta, 1981. 199 s.*

39. *Pro praktyku zastosuvannia hospodarskymy sudamy zakonodavstva pro zakhyst prav na obiekty avtorskoho prava i sumizhnykh prav (za materialamy sprav, rozghlianutykh u kasatsiinomu poriadku Vyschym hospodarskym sudom Ukrainy) : ohliadovi lyst Vyschoho hospodarskoho sudu Ukrainy vid 06.05.2005 r. №01-8/784. Yurydychnyi visnyk Ukrainy. 2008, 06. № 25.*
40. *Paryzka Konventsiiia pro okhoronu promyslovoi vlasnosti vid 20.03.1883 r. Yurydychnyi visnyk Ukrainy. 2002, 10. № 43.*
41. *Pro zastosuvannia sudamy norm zakonodavstva u spravakh pro zakhyst avtorskoho prava i sumizhnykh prav : Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 04.06.2010 r. № 5. Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy. 2010, 00. № 6.*
42. *Pro deiaki pytannia praktyky vyrishennia sporiv, poviazanykh iz zakhystom prav intelektualnoi vlasnosti : Postanova Plenumu Vyschoho hospodarskoho sudu Ukrainy vid 17.10.2012 r. № 12. Hospodarske sudochynstvo. Sudova praktyka u hospodarskykh spravakh. 2013, 00. № 1.*
43. *Pro deiaki pytannia praktyky pryznachennia sudovykh ekspertyz u spravakh zi sporiv, poviazanykh iz zakhystom prava intelektualnoi vlasnosti : Postanova Plenumu Vyschoho hospodarskoho sudu Ukrainy vid 23.03.2012 r. № 5 Yurydychnyi visnyk Ukrainy. 2012, 05. № 20.*
44. *Pototskyi M. Yu. Pravove rehuliuвання intelektualnoi vlasnosti v Ukraini: zahalnoteoretychne doslidzhennia : dys. ... kan. yuryd. nauk: 12.00.01. / Instytut prava imeni kniazia Volodymyra Velykoho Mizhrehionalnoi akademii upravlinnia personalom. Kyiv, 2009. 211 s.*
45. *Pravo intelektualnoi vlasnosti: navchalnyi posibnyk / Ennan R. Ye., Kulinich O. O., Mazurenko S. V., Romanadze L. D. Kyiv : Alerta, 2016. 492 s.*
46. *Pravo yntellektualnoi sobstvennosti. Lektsionnyi material / Yudyn M. S. / Nehosudarstvennoe obrazovatelnoe uchrezhdeniye vyssheho professionalnogo obrazovaniya «YNSTYTUT HOSUDARSTVENNOHO ADMYNYSTRYROVANYIA» Moskva, 2013. 56 s. URL: <https://iga.ru/sites/default/files/books/pravo-intellektualnoy-sobstvennosti.pdf>.*
47. *Prychepii Ye. M. Filosofiia : pidruchnyk – 3-tie vyd., ster. / Prychepii Ye. M., Chernii A. M., Chekal L. A. Kyiv : Akademvydav, 2009. 592 s.*
48. *Skakun O. F. Teoriia derzhavy i prava: pidruchnyk / per. z ros. Kharkiv : Konsum, 2001. 656 s.*
49. *Stovpets O. Instytut intelektualnoi vlasnosti v epokhu informatsii y postmodernu: sotsialno-filosofskyi rakurs . Skhid. 2016. № 3. S. 93–100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2016_3_18.*
50. *Sudova praktyka rozghliadu sprav pro rozkryttia bankamy informatsii, yaka mistyt bankivsku taiemnytsiu, shchodo yurydychnykh ta fizychnykh osib. Verkhovnyi Sud Ukrainy; Uzahalnennia sudovoi praktyky vid 21.12.2009 r. Visnyk Verkhovnoho sudu Ukrainy. 2010 r. № 3 URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/n0003700-09/>.*
51. *Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti vid 15.04.1994 r. Ukrainaska investytsiina hazeta. 2006, 07. № 29.*
52. *Pro zakhody shchodo okhorony intelektualnoi vlasnosti v Ukraini : Ukaz Prezidenta Ukrainy vid 27.04.2001 r. № 285/2001. Uriadovi kurier. 2001, 05, 05.05.2001. № 79.*
53. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435-IV. Ofitsiyni visnyk Ukrainy. 2003. № 11 (28.03.2003). St. 461.*
54. *Shyshka R. B. Okhorona prav subiektiv intelektualnoi vlasnosti u tsyvilnomu pravi Ukrainy : dys. ... dokt. yuryd. nauk : 12.00.03. / Natsionalnyi universytet vnutrishnykh sprav. Kharkiv, 2004. 469 s.*

Надійшла до редакції 23.10.2019 року

Коротюк О. К вопросу о содержании понятий «интеллектуальная собственность» и «право интеллектуальной собственности». В статье рассмотрены понятия «интеллектуальная собственность» и «право интеллектуальной собственности» и решен вопрос о возможности использования их в качестве равнозначных. Показаны особенности широкого понимания понятия интеллектуальной собственности, при котором оно раскрывается как сложный комплекс общественных отношений, возникающих на всех уровнях общественной жизни. При таком подходе интеллектуальные правоотношения выступают лишь одной из разновидностей отношений интеллектуальной собственности, совокупность которых подлежит правовому регулированию лишь частично. Понимание данного понятия в качестве тождественного с понятием «право интеллектуальной собственности» основано на нормативном подходе. Этот подход показывает, что понятие «интеллектуальная собственность» и «право интеллектуальной собственности» употребляются в законодательстве в одинаковых значениях и могут обозначать как объекты права интеллектуальной собственности, так и права на такие объекты.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, право интеллектуальной собственности, отношения интеллектуальной собственности, общественные отношения, правоотношения

Korotyiuk O. To the question about the content of the concepts «intellectual property» and «right of intellectual property». The article is devoted to the content of the concepts «intellectual property» and «right of intellectual property» and to the issue of the possibility of using them as equivalent concepts. The author considers the features of a broad understanding of the concept of intellectual property, in which it is revealed as a complex set of social relations arising at all levels of public life. With this approach intellectual relations are only one of the varieties of intellectual property relations, the totality of which is subject to legal regulation only in part. Taking into account the above, the difference between the meanings of the concepts «intellectual property» (in the sense of this concept as a social relation) and «intellectual property right» is reflected in the content of the structural elements of the relations that denote these concepts: 1) Subjects of intellectual property rights are determined on the basis of compliance with certain legal requirements regarding legal personality, as well as the acquisition of subjective legal rights and obligations, which are provided to them by legal norms (by using their legal personality); the subjects of intellectual property become participants of social relations of different levels, including those, which are outside of the legal regulation. Such interactions may be related to realization of creative abilities of a person, mental activity, etc; 2) In the centre of understanding of the concept «object of intellectual property rights» is the content of intellectual property rights as a totality of personal non-property and property rights. The defining aspect of legal protection is the right to the created object of intellectual property rights. At the same time the object of intellectual property is a value in socio-philosophical sense that satisfies the social, cultural, mental and other needs and interests of people. In this sense the object by its nature is a good for man; 3) Social connections between the subjects of intellectual relations are revealed through corresponding rights and obligations of the participants of these relations; in the relations of intellectual property social relations manifest themselves as interaction between people in different spheres of social life, based on the corresponding social statuses and roles, in which individuals carry out creative activity, realize their mental and cultural needs, etc. Understanding the concept «intellectual property» as identical with the concept «intellectual property right» is based on a normative approach. This approach shows that the concept of «intellectual property» and «intellectual property right» are used in the legislation in the same sense and can denote both objects of intellectual property right and rights about such objects.

Keywords: intellectual property, intellectual property right, intellectual property relations, public relations, legal relations